

EESTI SPORDILEHT

EESTI SPORDI KESKLIIDU HÄÄLEKANDJA

Toimetus ja talitus: Tallinn, Gonsiori t. 4. Kõnetr. 700. Postkast 70. © Tellimise hind: aasta peale 500 marka, kuu peale 50 marka.
Eesti Spordileht ilmub iga kesknädal.

VI. aastakäik.

Neljapäeval, 28. mail 1925. a.

VI. aastakäik.

Soome president Eesti sportlaste keskel.

Presidendi auks korraldatud spordimiiting hästi õnnestunud. Arvukas sportlaste esinemine, elav vastukõla publikus ja kõrged sportlised saavutused.

Päevil, kus kogu pealinn vennasrahva kõrgele külalisele juubeldas, kus rahvas oma rõõmust pakitsevat rinda püüdis eestlase iseloomu kohta otse haruldase temperamendiga tühjendada, oli täiesti loomulik, et ka meie sportlaskond võttis oma austust ja rõõmu Soome esimesele kodanikule väljendama.

Oma sportlises edus võlgneb Eesti Soomele paljugi tänu, imetluse ja aukartusega on Eesti sportlased jälginud Soome suursportlaste hiilgavat menu maailma suurimatel võistlustel. Teadmine, et Soome suursportlased on lähedad veresugulased meile, on tekitanud meiski uhkustunnet ja virgutanud meid kahekordse visadusega edasi püüdma.

Imetlus ja soojad tunded, mis sportlastes seni Soome rahva vastu peitunud, puhkesid loomulikult lõkkele helledal ja rõõmurikkal presidendi austamise pidupäeval, koondades austatavale mehele kõigi ihade ja tunnete avalduse.

Millega võib sportlane oma tundeid avaldada? Ei viimistletud värsside, ei kõlavate helidega, vaid oma mehevõime demonstreerimise ja tüseda tervitusega. Seda nägimegi pühapäeva, 24. mai hommikul Kalevi väljal, kus pooltuhat valitud sportlast ennast pingutas tüsedas võistluses ja kõlavad „elagu“-hüüded kostsid üle terve linna.

Võis märgata, et pakutav, kuigi ta piirdus suure kehvuega — võrreldes sellega, mis harilik võib olla on suurel spordimaal Soome — ometigi imponeeriv oli presidendile ja tema sündmuse huvitatud jälgi- jaks tegi.

Sportlased võivad rahulduda, nende poolt pakutu leidis vastukõla ja heatahtlikku hindamist kõrgelt külaliselt, uhkustunne on kohane, kuna Soome presidendi rinda ehtis väljalt lahkudes spordi keskliidu sümboolne rinnamärk — kolm tammelehte kuldses sõõrus, mille annetas presidendile spordi keskliidu esim. L. Tõnson.

Laurson, Tomingas ja Jaanus täielikult sooja kiiduavalduse teenisid. Need on kõiki sarnaselt jõurikkad tüübid, et neist juba lähemal ajal kõige paremat võib oodata. Saatuslik ebaõnnestumine tabas mõlemat esimest, mõlemad kaotasid jooksul ühe kinga jalast, see naskendas muudugi tuntuvalt jooksu,

kuid sellegipärast tuli jooksu aeg meie oledes harukordne — Lossmani rekordist jäi puudu ainult 12 sekundi. Kalevi võistlusel 6.—7. juunil, kus 3000 mtr. kavas seisab, on rekordi purustamist nende meeste poolt loota.

Jalgpallimeeste teatejooks oli ülihuvi- ja töö ülekaalukaks võitjaks Kalevi, kuid et viimase mõned mehed esinesid jooksukingades tarvilikkude jalgpallisaabaste asemel, tühistati nende saavutus.

Teatejooksus ümber linna on võitjate ajad head.

Viskelkonkurents andis võistlustel ootamatult häid tagajärgi. Väljapaistvam mees oli Klumberg. Tammeri kuulitõuge, kuigi see Eesti rekordist suurem, ei leia kinnitust, kuna kuuli raskus normaalkaalu väielikult välja ei anna.

Poksi- ja vehklemsidemonstratsioon oli võistlustel huvitavaks ja õnnestunud vahelalaks.

Võistluste tehnilised tagajärjed olid: Teatejooksus ümber linna, 10 × 500 mtr., tuli võitjaks sõjaväe ühendatud õppeasutuste 1. meeskond ajaga 13 min. 18,7 sek. Meeskond võitis omale garnisoni spordikomisjoni poolt väljapandud auhinna.

Jalgpallimeeste teatejooksus, 11 × 300 mtr., lõpetas umbes 15-meet-

Soome president L. K. Relander ilmub spordimiitingule Kalevi väljale. Tema kõrval riigivanem J. Jaakson, spordi keskliidu esimees L. Tõnson ja riigivanema adjutant.

Presidendi austamismiiting oli ka puhtsportlisest küljest saavutusriikas sündmus. Tagajärjed kõnelevad ise oma eest, kuid lisana neile tuleb märkida, et kergejõustik tänava meil endisest suurema hooga oma hooaega näib algavat. Lakkamatu pinevus konkurents ja ladus korraldus, need on tegurid, mis juba selle alla nauditavaks teevad. Mõlemat võib nüüd konstateerida. Lisaks rohke arv noori lubavaid jõude, see on garantia saavutuste edaspidiseks tõusuks.

Saavutustest tahaks eriti kriipsutada 3000 mtr. jooksu, kus kolm noort —

E. Spordilehe foto.

Killud...

Nii kui meie kunstilmas valitseb piisiv ootamine „messia“ järel, kes hoobiga viiks Eesti nime Euroopasse, nii hakkab ka meie spordiliikumises sama meeleolu maad võtma. Praegune olukord ja suured ei rahulda enam kasvanud nõudeid ja pikkisilmi oodatakse tõusvat meest, kes kõik Nurmide ja Dempseyd varju jätab ja tüseda kämbлага kõigi staadionide loorberid omale pähe suruks.

Ootus on omastkohast täielikult põhjendatud — peale Klumbergi, kes lähemal ajal oma kümneaastase sportimise juubelit peab, ei ole Eestis spordis tõusnud enam ühtki suursportlase tüüpi — ühtki Lurichi, Hackenschmidti jne. Viimased viis aastat on spordi meil teinud kiüll enam massiliseks, kuid õige kitsid olnud üksikute viimistlemisega. Seepärast ootavad kõik pikisilmi ja kuulavad kõrvad kikis...

Talihooajal oli ootajate lemmikuks Klausner, kes meteoarina üles lendas ja võidust võidule sammus. Maavõistluse knock-out aga pööras ootajad uuele otsingule. Klausner ei ole muudugi oma kaotusega tahaplaanile surutud, talle isiklikult võib see kaotus isegi arenemiseks tulutoov olla, kuid nende pilgud, kes otsivad võitmatut meest, on sihitud praegu temast üle. Üks niisugune ootaja-otsija on ka E. Spordilehe toimetaja, seda juba oma elukutse poolest, kes peab alaliselt ümber nuuskima, et siis aegsasti mõista trummi löüa ja fanfaare puhuda...

Võib omale ettekujutada, kui pikerguseks ühel hommikul venib siis selle elukutselise otsija muidugi nii ümmargune nägu, kui järgmise sisuga kiri värskest postist ta näppude vahel lahti rullub: „Olen 18 aastat vana ja harrastan sporti juba mõnda aastat. Jooksin pehmel, liivasel raudtee veerul 800 mtr. 1.55,0 ja 1500 mtr. 3.59,0. Tahaksin lähemal ajal Tallinnas võistelda. Kui võistlusi ei ole, tahaksin muidu proovima tulla, sest varsti algab ränk töö ja siis ei ole enam jooksmiseks võimalusi.“

Kuigi kirja pöörased ajad uskumiseks kuidagi võimalikud ei näinud olevat, otsustas E. Spordileht meest oma kodukohast ometigi lasta pealinna proovile tulla, et täielikumata ettekujutust fenomenist saada.

See sündis pidulikult Soome presidendi vastuvõtmise päeval, kus kella 2-ks Kalevi väljale oli väike grupp asjastuhvitatud kogunud.

Vana jooksumeister Kiilim, kellele mees Tallinnas kõigepealt pihku sattunud, andis juba varem väljanägemise järel otsustades mehest hea attestatsiooni: „Hea kasv (umbes 175 sm. pikk), järsud õlad, kõrge rinnakast, energiline nägu — see mees on jooksja, hea jooksumaterjal.“

Mehe ilmudes rajale kiinduvad temasse kõigi pilgud. Ta on öösel kell 2 „suslaga“ sõitnud Tal-

linna, seega magamata. Ka ilm on jooksuks ebasoodne, puhub vinge, vali tuul ja piserdab lõikavat vihma. Mees on ette kindel, et täna head aega ei saa. Keha ei minevat kuidagi soojaks. Sörgib katseks paar ringi — pealtvaatajad on vaimustuses. Jalad töötavad harukordse kergusega ja loomulikult, ainult kehatöö ja kätehoied on puudulik. Ka naelkingad, mis mees esimest korda jalga paneb, ei näi talle hästi sobivat.

Ta alustab 800 mtr. jooksu, Kaasa läheb talle jooksuma Kalevipoja nobe äärelaiaja Räästas, kes oma tõenduse järel 800 mtr. võib 2,05 katta.

Mehe pistavad stardist välja hullu tempoga. Üksteisega metsikult võidu kihutades läheb 280-meetriline esimene ring 39 sek. — tempo on ilmarekordiline. 400 meetriks jääb see 56,0, siis tuleb järsk langus. Mõlemad ei ole oma jõuga kiüllalt öieti talitanud ja kiirus kahaneb tuntuvalt. 800 mtr-iks märgitakse Saarele, nii on katsetatava nimi, 2.12,0, kuna Räästas temast 30 mtr. ümber maas on...

Kuigi katse aegade suhtes suure pettumuse tõi, jättis ta Saarest ometi mulje lubava jooksjana. Seda kinmitasid üksmeelselt kõik jooksu pealtvaatajad. Lähemad Kalevi võistlused, kus mees tingimata startida lubas, peavad suurema selguse andma.

Johannes Saar on kangelas tüüp. Sale, tugev kasv, tume päikesepõlenud nägu, energilised jooned, elavad silmad ja näilikut kõrge sensibiilsus. Ta ei ole elus kordagi suitsetanud ega tilkagi viina suhu saanud. Hariduse on saanud Tallinna kaubanduskoolis. Praegu elab Lelles vanemate juures ja käib raudteel töö.

Umbrus ja olud ei ole spordile kuidagi soodustavad, päeva läbi tuleb raskeid liipeid ja siine kanda, mis jälgade peale kurnavalt mõjub. Umberkaudne rahvas naerab välja, kui täiskasvanud inimest näeb „ilma asjata“ jooksvat — tuleb oma lemmik-ala harrastamiseks varastada varaseid hommiku- ja hiliseid õhtutunde napist puhkeajast. Uur käevarrel jookseb siis mees tiivustatud sammul raudteetammil veent mööda, kus nõõriga tarviliised maapikkused on välja mõõdetud. On loomulik, et sarnase ajamõõtmisega kergelt eksida võib. Talismaniks ja ainsaks spordisõbraks on tal Pihkala spordiõpetus, kust mees oma vähesed kogemused on ammutanud.

See visadus ja suur tahtejõud, mida Saar seni on ilmutanud, on kahtlemata hinnatav ja lohutuseks jälle kõigile neile, kes Eesti suursportlast ootavad. Just niisugustest oludest peab tõusma meie suursportlane, säärane mees suudab õigele teele sattudes läbi raiuda, — ürgjõudu ja ürgvisadust vajab suursportlane, seda ei suuda pakkuda blaseerunud linnapoisid. On ilu ja veetlevust selles suursportlase otsimise romantikas.

On palju kangelaspoisse meil maal, puhtaid ja jõulisi, kel kipitab südames tegude iha ja enesemaksmapanemise tahe. Kui suudetaks neid võita spordile enne, kui saabub murrang ja mitmestiki neist saab hulkur-kiüllakangelane...

Olümpia kongress Praagas.

Kas alaline pidamiskoht olümpiamängudele. — Sellena nimetatakse Pariisi. — Olümpia komitee uue presidendi valimine.

Käesoleval nädalal algab Praagas tõeline spordi ühisriikide istang: kõik maailma spordiliitude esitajad on koos suurel olümpia kongressil, mis valmistab ette 1928. a. mängu.

Kongress koosneb rahvusvahelise olümpiakomitee liikmetest, rahvusliste olümpiakomiteede delegaatidest ja rahvusvaheliste liitude esitajatest. Kokku tõuseb kongressi liikmete arv 200 peale.

Päevakorras on suure tähtsusega küsimused. Nii olümpiamängude võistluskava kokkutõmbamine, talivõistluste küsimus ja amatörismi statuudi väljatöötamine.

Samuti tuleb rahvusvah. olümpiakomiteel otsustada, kus peetakse 9. olümpiamängud, mille korraldamine varemalt oli usaldatud Hollandi kätte. Hollandil tuleb eeloleval kongressil esitada garantia mängude korraldajaks läbiviimiseks. Kui Hol-

landi kõigi pingutuste peale vaatamata ei suuda tarviliku garantia esitada, siis tuleb olümpiakomiteel mängude korraldamine usaldada mõnele teisele rahvusele.

Ameerika Ühisriigid on teatanud, et praeguse rahakursi tõttu, mis Euroopa riikidele raskeks teeb osavõtu olümpiamängudest Ameerikas, nad mängu 1928. a. oma korraldada ei võta, vaid jäävad neile juba lubatud 1932. a. mängude juure.

Kiüll soovivad 1928. a. mängude korraldamist enese kätte Itaalia, Saksa ja uuesti Prantsusmaa. Nad esitavad pidamiskohadeks Rooma, Berliini ja Pariisi.

Prantslased juhivad tähelepanu asjaolule, et praegune juhtumine, nagu see ette tulnud Hollandiga, võib korduda ka edaspidi. See paneks aga tulevaste mängude korrapärase pidamise suure hädaohtu.

Et sellest hoiduda, panevad prantslased

ette, et olümpiamänge tulevikus korraldaks alati ühes ja samas kohas, nagu see oli juba vanal ajal.

Sarnane korraldamise viis hoiaks ära olümpiamängudeks igakord tarvilikkude uute hiiglastaadionide ehituse ettevõtmise, mis olümpiamängude korraldamisel on kõige kulukamaks.

Prantslased leiavad, et olümpiamängude tulevik seisab alalise olümpialinna asutamises ja näevad selle kohana Pariisi, mille tõmbavus on üleilmiline ja ühtlasi oma rahakursi poolest soodne.

Nagu tähendatud, tulevad need küsimused Praagas käesoleval nädalal harutu seale.

Ühtlasi tuleb Praagas valimisele ka uus president rahvusvahelisele olümpiakomiteele. Senine president parun Pierre de Coubertin, modernaja olümpiamängude looja, on üldise rahulolu juures oma auväärilisel kohal püsinud 1894. a. saadik. Ta lahukumise põhjuseks on väsimus tehtud tööst ja ta kõrge vanadus. Olümpiakomitee põhimääruste järele võib komitee presidendi oma liikmete seast. President valitakse 10-neks aastaks. Coubertini järeltulija küsimus ei ole kerge lahendada, kuna 45 rahvuse seas, kes olümpiakomitee liikmed, ei ole nii kerge üksmeelele jõuda. Praeguse ni on nimetatud kolm kandidaati presidendi kohale: esimesena krahv Henry de Baillet-Latour, olümpiakomitee liige Belgia poolt, keda Coubertin ise presidendiks ette paneb; teine kandidaat on Shveitsi poolt parun Godefroy de Blonay, kelle kandidatuur on põhjendatud asjaolust, et Lausanne, s. o. Shveits on olümpiakomitee valitsuse asukohaks. Kolmanda kandidaadina figureerib krahv Clary, Prantsuse olümpiakomitee esimees.

Ühes olümpiakongressiga peavad Praagas oma kongresse ka mitmed teised rahvusvahelised liidud, nii FIFA, rahvusvah. jalgpalliliit. Kongressidega ühenduses on Praagas suured pidustused ja mitmed maavõistlused.

325 marka

maksab Eesti Spordilehe tellimine 1. juunist kuni aasta lõpuni. Kogu maailma spordisõndmused, päevaküsimused ja edusammud spordi tehnikas on teile Eesti Spordilehe lugemise kätte saadavad. Tellige ajaviitmatult omale lähema postkontori kaudu Eesti Spordileht!

(1. lehekülje järg.)

rilise edumaaga esimesena jooksu Kalev, kuid tema diskvalifikatsiooni tõttu tuli esimeseks Sport. Aeg 3300 mtr. kohta 8 min. 20,6 sek. 2. Tallinna jalgpalliklubi.

3000 mtr. jooksu võitis individuaalselt Laurson, Kalev, 9.32,4; 2. Tomingas, TJK, 9.43,5; 3. Jaanus, sõjaväe üh. õpeas., 9.48,0; 4. Lossman, Kalev, 9.49,3.

Meeskondadest (iga meeskond à 5 meest) tuli võitjaks Kalev 30 punktiga, teine TJK 52 punkti.

Kuulitõuge: 1. Tammer, Kalev, 14.26; 2. Klumberg, Kalev, 13.83; 3. Neumann, Kalev 13.25.

Odaviske: 1. Klumberg 58.30; 2. Lehtmets, Kalev, 52.64; 3. Redlich, Kalev, 50.12; 4. Liinat, Kalev, 48.37.

Kaugushüpe: 1. Klumberg 6.50; 2. Liinat 5.61; 3. Tammann, Kalev, 5.52.

Kuidas Praaga Sparta võitis uruguaylasi.

(E. Spordilehe Praaga kirjasaatjalt).

14. mail oli Praaga jalgpallile suupäev, sest A. C. Sparta triumfeeris uruguaylaste üle. Äripäeva peale vaatamata kogus väljale rekordne pealtvaatajatearv — 35.000. Peavõistluse algus oli väljakuulutatud veerand seitsmeks, rahvas aga algas juba kell kaks väljale koguma ja kella viieks polnud enam kohti saada, nii et politseil tuli sissekäigud sulguda.

Belmäng on lõppenud, väikene vaheaeg ja korraga publiku suur aplaus: ilmuvad uruguaylased, eesotsas kapten Zibechi ja neeger Andrade, kandes Tsheho-Slovakkia lippu, taga teised mängijad Uruguai ja klubi lippudega. Peatasid triibüümi ees ja tervitavad pealtvaatajaid originaalse hüüdega, mis kõlas järgmiselt:

Eira a fra, eire e efre, eiri i iri, eiro o fro, eiru u fru, ira, ire, fri, fro, fru — Sparta.

See kõik möödub suure ja lõpmata aplausi all. Meeskonnad seisavad vastastikku järgmises koosseisus:

F. C. Nacional de Montevideo: Clavijo; Arispe — Florentino; Careras — Zibechi — Buceta; Urdinaran, Scarone, Andrade, Castro, Romano.

A. C. Sparta: Hochmann; Perner — Hojer; Kolenaty, Kača, Cervený; Rektorys, Polacek, Schaffer, Hajni, Simonek.

Mäng algas Uruguai pealetungiga. 7. minutil oli nendel kena võimalus väravat saavutada, kuid Andrade pealööb läheb üle lati, järgmine pealetung toob uruguaylastele nende esimese ja viimase nurgalöögi, mis Sparta kaitse poolt liikvi-deeritakse. Sparta saavutab vastu kaks nurgalööki ja ülekaal kaldub Spartale. Uruguai värava vaht püüab kenasti Schafferit lööke. Esimene poolaeg lõpeb 0:0.

Teisel poolajal hakkab Sparta kõvasti suruma, saavutades viienda nurgalöögi. Kuid kiirelt järgneb võistluse kenam moment: Polacek saab palli, lööb, aga pall läheb vastu värava posti, põrkab tagasi Hajni ette ja viimane kasutab võimaluse täielikult, lüües võistluse ainukese värava. See oli 55. minutil.

Publiku määratu ovatsioon ja võidukära. Peale selle läheb Andrade edurivist poolkaitseesse. Andrade näitas keskpoolkaitsja kohta peal väga kena mängu. Kuid Sparta on nähtavas ülekaalus. Ka uruguaylased võtavad mitu pealetungi ette, kuid neid ei lase läbi Sparta kaitse. Sparta saavutab omale seitsmenda ja ühtlaselt viimase nurgalöögi. 4 minutit enne normaalaega katkestab kohtunik Cejnar pimeduse tõttu mängu. Rahvas hakkab koju minema ja ollakse uhked Sparta võidu puhul.

Uruguaylaste esitaja tähendas hiljem, et nad võivad ainult ühe põhusega oma kaotust põhjendada, nimelt et Sparta oli parem meeskond ja teenis võidu ära. Uruguaylased tahavad aga Spartalt siiski revanshi. See leiab aset 14. juunil, kas jälle Praagas või Pariisis. S. B.

Uruguaylased Pariisis ja Brüsselis.

17. mail võistles uruguaylaste teine meeskond Pariisis sealse Club Français — U. S. Suisse'i koonduse vastu. Uruguaylaste teise meeskonna koosseis oli: Mazzali; Foglino — C. Scarone; Miramontes — Macia — Ghierra; Zubizarreta — Suffiotti — Borjas — Cea — Maran (3 olümpiamest). Vastameeskonnas oli 3 Prantsuse ja 1 Shveitsi internatsionaal. Uruguaylased võitsid hiilgava partii järele 3:0 (2:0). Väravaid löid Cea, Suffiotti ja Borjas. Pealtvaatajaid 5.000. Samal päeval võistles uruguaylaste 1. meeskond Brüsselis sealse linnameeskonna vastu. Võistlus lõppes uruguaylaste võiduga 2:1 (1:0).

Järgmine matš Uruguai 2. meeskonnal oli 21. mail Strassburgis Elsassi koonduse vastu. Võitsid uruguaylased 2:1.

Bolton Wanderers Ungaris löödud.

Inglise meeskonnad kontinendil.

Bolton Wanderers, Inglise liigas kolmandal kohal olev meeskond, mängis Viinis Hakoahiga 2:1. Budapestis MTK-ga 1:1 ja veel Viinis Viennaga 4:2.

17. mail oli inglistel uus võistlus Budapestis. Vastaseks Bolton Wanderers'ile oli MTK, FTC, UTE ja Vasase mängijatest moodustatud koondusmeeskond. Viimane pühitsete inglaste üle suurt ja mõjukat võitu 4:1 (3:1). Väravaid ungarlaste heaks löid Orth, Jeszmas ja Talkacs (2).

Sama Bolton Wanderers andis reisil eel teatavasti lubaduse, et ta üheleegi kontinendi meeskonnale ei kaota. Nüüd on see juhtunud!

Käik Ungari jalgpallikuninga juure.

(E. Spordilehe Budapesti kaastööliselt).

Viimasel ajal ei ole Ungari ajalehed ühegi isiku nime trükkimustas nii palju tarvitanud, kui Ungari parima jalgpallimehe Orth'i oma. Vaevalt läheb mööda päev, kui temast juttu ei ole. Spordilehed toovad peensustega lugejate ette kõik tema liigutused jalgpallimurul, tuuakse ta pilte spordidressis, harilikus ülikonnas ja ülesvõtteid, kus ta kaupluses arvude ridasid kokku arvamas.

Georg Orth'il, Ungari kuulsal kesktor-majal, on selle kõrval ka üldine suur tun-nustus tervel kontinendil. Peale hiljutist Ungari-Austria maavõistlust, mille küll austrialased võitsid, hindasid austrialased Orth'i järgmiselt: „Forvardite keskel, ke-da mõlemad pooled väljale saatnud, oli üks mees, kes taktika ja tehnikaga oli kõr-gelt üleolev oma kaastlastest ja vastastest. See üksikul kõrgusel olev mees oli Orth. Ungari ja samuti ka Austria tsentrforvar-dite järelkasv ei ulata kaugeltki temani. Orth'il on suur individuaalne mänguvõime, kuid selle juures on ta veel hiilgavam meeskonnamängija ja mängujuht. Ta sei-sab ainsana järel Ungari suurest ajajär-gust, ja kulhu ka ei vaataks, ei ole kusagil näha mängijaid sarnase talendiga, et nad kord Orth'i aset suudaks täita. Kontinendi riikidest puudub ka Austrial hiilgusrikas tsentrforvard ja Ungari omab Orth'i näol ainsana eeskujuliku keskajaja.“

Märkida on, et peale hiljutist mängu MTK — Bolton Wanderers avaldasid ing-lased, et Orth'i koht tema mängu võimete täiuslikkuse poolest oleks parimas Inglise professionaalide meeskonnas.

Kihutatud uudishimust ja E. Spordilehe kaastöölisena kohusetundest Eesti sportlaste vastu, otsustasin ma ühel päik-serikkal päeval oma sammud juhtida Bu-dapesti ilusama tänava — Andrassy utca poole, kus asub Orth'i spordiriistade kaup-lus. Sisse astudes seisis mu ees mõjuva välimusega mees, saleda kehaga, elavate pruunide silmadega ja rietatud viimase moe järele.

Teadu saades, kes ma olen ja mida soo-vin, võeti mind kolme vastu puht Ungari lahkusega.

Kõnelusel andis Orth oma kohta, nii pal-ju, kui see ühes suures ja käidavas kaup-luses võimalik, järgmisi teateid:

„Juba 10 a. vanuselt hakkasin ma jalgpalli lööma. Muidugi mõista, et jalgpalli kohustusi täitis ema käest kõrvaletõimetatud riidetükkidest tehtud pall ja oma jalgpallisaabasteks võisin ma lugeda saapaid, mida koos hoidis traadi ja naelte rägastik. Jalgpalliväljaga ei võinud meie ka palju uhkustada. Juba varsti olin ma oma tä-nava „meistermeeskonna“ parem mees. Alguses mängisin ma ainult kaitsjat, sest kartsin väga, et värav ilma minu juures-olekuta võidakse sisse lüüa. Varsti peale

Georg Orth.

selle, kui meie meeskond oli omandanud „kustumata kuulsuse“, omasarnaste seas, astusime terves koosseisus Vasas'i. Võist-lesin sellest ajast edasi Vasas'i noorte meeskonnas. Siis tuli edu. Vast oli möö-dunud aasta, kui mind valiti Budapesti noorte esitusmeeskonda. Juunis 1917. a. astusin MTK-sse, milles ma praegusemi olen püsinud. Samal 1917. a. mängisin ka esimest korda Ungari rahvusmeeskonnas. Nüüdseks olen kõigil kohtadel mänginud: väravavahist peale kuni vasaku ääreni. Praegu olen 38 korda Ungari rahvusmees-konnas võistelnud. Kõige kaunimaks män-guks ma elus pean ma Ungari-Rootsi maavõistlust 1922. a., mil ma Ungari eest kolm väravat löin. Rootsi ajalehed nime-tasid mind siis „hirmsaks Orthiks“.

Sellelega oli meie jutuaajamisel lõpp ja lugupidamise avaldusena Eesti sportlaste vastu kirjutas Orth E. Spordilehele mõne rea, millest äratõimme siin toodud.

*Sõnareetitel idvõõr on
õnne kõik sportlaseimad
No. 17/12. ja Orth*

Tõlge sellest on järgmine: „Lugupidami-sega tervitan kõiki oma Eesti spordikaas-lasi. Georg Orth.“

Budapestis, 18. mail.

E. L.

Teistest Inglise meeskondadest on liigavõitja Huddersfield Town teele asunud Skandi-naaviasse, et seal võistelda Kopenhaagenis, Göt-eborgis, Bergenis ja Oslos.

Clapton Orienti esimesel mängul Kopen-haagenis oli pealtvaatajate seas Daani kuningas. Ta laskis mängijaid omale esitada ja surus neil kätt.

Blackburn Rovers võitis Kopenhaageni üleolevalt 6:0. Järgmise võistluse võitsid ingla-sed 3:0.

Birmingham on F. C. Barcelonale kaota-nud 0:1 ja revanshil 0:2.

Notts County kaotas Tsheho-Slovakkias Moravska Slavia'le 1:3.

Tottenham Hotspur jätkab oma võite Shveitsis, kus ta Vinterthuri löi 4:1 ja Lausanne Sports'i 6:1.

Praagas sai Bolton Wanderers 21. mail teistkordselt lüüa. Ta seekordseks võitjaks oli 18.000 pealtvaataja ees Sparta, kes viimati uruguaylaste võitis. Resultaat 2:0 (1:0).

Sprinteri treeningust.

Bruno Malitzi järel.

Jälle algab kergejõustiku hooaeg, tuleb võistlustele valmistuda. Talvine saalitreening ja kevadine murdmaa on möödas, treening agab nüüd jooksurajal. Sprinterile tähendab see, kiireimalt maksimaalset kiirust saavutada. Kuidas seda saada?

Pehmed lihased on eeltingimus eduks igasuguses jooksus. Sprinter vajab eriti lõdvendatud öla- ja puusalihasi, kuna kogu keha lihaskava peab hästi läbi töötatud olema.

Oluliste lõdvendamiseks on soovitatav käsi ette- ja tahapoole vibutada. Käsi tõstetakse otsejones üles ja vibutatakse täie jõuga ette ja alla. Vibutamise hoost läheb käsi ise taha ja üles. Seda lõdvendamisharjutust tuleb teha nii suvel kui talvel. Tähele tuleb panna ainult, et käsi ühes õhones liigub, siis on ainult lihased täielikult lõdvad.

Keha muskulatuuri lõdvendamiseks on kohased kõigepealt keha ette- ja tahapoole paenutused ja keha pööramine külgedele. Ka käte vibutamine külgedele keha ettepoole kummardatud seisakus mõjub lõdvestavalt kehalihasetele.

Neid harjutusi tuleb suuremal määral teha muudugi talvel, kuid need on tarvilised ka eeltreeninguna igal suvisel treeningul.

Nüüd treeningule jooksurajal! Iga eritreeningu eel tuleb esmalt ennast soojaks jooksta, s. o. üks ring pikaldases tempos jooksta. On see tehtud, algab tegelik treening, startimine, vaheldus- ja tempojooks.

Vaheldusjooks on üks tulutoovam harjutusviis kiirjooksus. Kõik ilma suurimad sprinterid harustavad seda, nii Paddock, Imbach, Abrahams, sakslased Schlössle, König, Krüger ja teised. 100 mtr. jooksja võtab omaile jooksuks 150 mtr., 200 mtr. jooksja 300 mtr. Tempot võib viisil võtta. Esimesel jooksustardist aeglaselt välja, lisatakse pilkkamööda kiirust ja võetakse ainult viimased 30 mtr. täie jõuga; või jagatakse jooksumaa üksikuteks jagudeks ja jookstakse esimene jagu teatud tempoga. Teises jaos kiirendatakse tempo ja lastakse kolmanda märgini jõudes jälle nõrgemaks. Nii kuni finišini.

Nüüd stardile. Harilikult tehakse seda nii, et harjutajad jalaasemetele kiitavad, üks märku an-

nab ja nüüd igauks nii kiirelt kui võimalik omal viisil stardist välja jookseb. See on vale. Treeningul tuleb hoiduda igast võistlusest ja eriti võistlusest stardis. Treener, kes näeb, et tema õpilane stardis ärritub, peab selle kohe treeningust kõrvaldama, sest et tema edasitreenerimine oleks närviõhu raiskamine. Rahu on peatingimus stardil.

Jalaasemetest startimisel on palju kirjutatud. Ühed arvavad, et tagumise jala põlv peab ulatama eelmise jala pahikluuni, teised kinnitavad, et see peab ulatama eelmisest jalast ette poole. Minu arvates on see individuaalne asi. Treeningul tuleb rõhku panna võimalikult edukama raskuspunkti leidmiseks ilma jõuraisuta. Keha peab sarnases seisakus olema, et see käsa üles tõstes, kukkumise tendentsi omandab. Ainult jalad peavad kukkumist takistama. Otsekohe ülestõusmisega vähendatakse jooksu kiirust, kuna jälle hilise sirgeksajamisega palju jõudu kaotatakse. Õige keha sirgeksajamise piir on umbes 15 mtr-il.

Edasi on suur tähtsus kiirel tippimisharjutusel. Samm peab tippimisel veel märksa lühem olema, kui kiireimas jooksus. See ei ole iseenesest lihtne. Teda võib nii harjutada, et rahulik jooksus treener korraga vilega märku annab, mille järel jooksja kohe peab üllihüda ja kiire sammuga tippima hakkama. Mõned sprinterid teevad seda nii, et nad teistele ette annavad ja märguande järel püüavad eelmisi jooksjaid kinni püüda.

Kuna ka kiirjooksud head vastupidamist nõuavad, tuleb kiirjooksjal tempojooksuga vastupidavust harjutada. 100 mtr. jooksja peab tugevalt 120 mtr. jooksma, 200 mtr. jooksja 250 mtr. Jooks peab tugev olema, kuid mitte võistlusjooks, sest võistlus käib närvide peale. 400 mtr. jooksul on kasulik harjutada tugevaid 200 mtr-lisi otse ja 500—600 mtr-list keskmaad vastupidavuse saavutamiseks.

Parim treening kiirjooksjale on aga teatejooksud, kuna siin seltsi nimi kaalul seisab, ja niiviisi omandatud jooksukiirus ja veel enam teatejooksust saavutatud usk enese kiirusesse ka üksikvõistluses kaaluvaks teguriks saab. Seepärast võimalikult palju teatejookse võistluskavasse mahutada!

Kergejõustiku varia.

Ungarist. 16. ja 17. mail peeti Budapestis esimesi suuremaid kergejõustiku võistlusi. 100 mtr. võitis üllataval noor Rozsahegyvi, lüües rahvusvahelise kuulsusega Gerő hülgava ajaga 10,8. Gerő aeg 10,9. Ketast heitis Egri 41,11, Somfai 38,49; kaugust hüppas Bakó 6,72, Somfai 6,68. Oadaviske võitis Szepes 54,45, teine Gyurko 54,20. 1500 mtr. jooksis Belloni 4,13,2, 10,000 mtr. Kiraly 33,26,8, 400 mtr. Barsi 50,9, Juhasz 51,0.

Soomest. Akadeemilistel kergejõustiku esivõistlustel jooksis A. Husgafvel 100 mtr. 11,2, võites L. Häro. 200 mtr. oli Husgafveli aeg 22,7. 400 mtr. võitis E. Aström 52,3, 800 mtr. G. Jansson 2,00,5. 1500 mtr. G. Jansson 4,11,7, 5000 mtr. O. Andersen 15,28,7, 110 mtr. tõkkeid A. Juonela 17,1. Kuuli tõukas H. Torpo 13,50, E. Riihimäki 13,47, ketast heitis H. Torpo 39,45 ja oda viskas V. Manner 56,45. Kümnevõistluse võitis V. Manner 6213,965 punktiga (11,8 — 6,11 — 11,49 — 1,60 — 55,3 — 18,3 — 30,51 — 2,90 — 56,45 — 5,13,0).

Rootsist. Esimestel staadionivõistlustel Stockholmis jooksis noor B. Eriksson 5000 mtr. 15,28,0. Mehele ennustatakse head tulevikku. Samal võistlusel viskas H. Lillier oda 61,18 ja E. Blomqvist 56,68. B. Luning heitis ketast 40,72 ja O. Nilsson hüppas kaugust 6,60.

Göteborgis jooksis Vide 3000 mtr. 8,33,7 ja 1500 mtr. 4,01,4.

Trusteni võistlustel Stockholmis jooksis Ottander 60 mtr. Rootsi rekord 6,7 sek. ja G. Johansson hüppas kaugust 6,75.

Ameerikast. Princetoni ülikooli võistlustel näidati vihmase ilma tõttu keskpäraseid tagajärgi: Lennis võitis 880 yardi 1,58,1, Howell 120 yardi tõkkeid 15,9 ja Hills kuuli 14,07.

Yale-Pennsylvania-Dartmouthi kolmikmatshil saavutati: 440 yardi, Gage, 50,0; 200 yardi, Hill, 22,0; 880 yardi, Gibson, 1,58,8; Ketast, Coleman, 41,14; kaugus, Deacon, 6,91.

Prantsusmaalt. Kolombi staadionis peetud võistlustel näitas Theard 100 mtr. aega 11,0, 400 mtr. Jamois 50,6 ja 1500 mtr. Bontemps 4,05,4.

Shevitsist. 17. mail peetud võistlustel jooksis Borner 100 mtr. 10,8, Strebi 200 mtr. 23,3, Martin 400 mtr. 50,8 ja 800 mtr. Martin 2,02,0.

Saksamaalt. Kölnis jooksis 21. mail Dobermann 100 mtr. 11,2 ja Böcher 1500 mtr. 4,13,8; kaugust hüppas Dobermann 6,98 ja kõrgust Paulus 1,75. Ketast heitis Hofmeister 41,38, oda viskas Hofmeister 51,00 ja kuuli tõukas Hänchen kahe käega 23,25.

Tsheho-Slovakkias. Brünnis jooksis 17. mail Vykoupil uue rekordi 400 mtr. ajaga 52,0. Vohralik kättis 1500 mtr. 4,12,9. Turansky tõukas kuuli 12,48, heitis ketast 38,21 ja viskas oda 55,11. Kõrgust hüppas Strelec 1,77.

Praagas parandas Chmelik Tshehi rekordi oadaviske 56,86 peale. Ivo tõukas kuuli 12,80, heitis ketast 38,86 ja hüppas teivast 3,20.

110 mtr. tõkkeid jooksis Jandera 17,0, 200 mtr. Linka 23,7 ja 100 mtr. 11,8. 400 mtr. näitas Volf aega 52,6 ja 1500 mtr. Sindler 4,18,0. Kaugust hüppas Linka 6,61.

Lätist. 21. mail peetud Unioni võistluste tagajärjed: 100 mtr. — 1. Jekals 11,5; 2. Vilke 11,6; 3. E. Bergs 11,7. 300 mtr. — 1. Bermann 40,1; 2. Zviedris 40,6. 3000 mtr. — 1 V. Cimnermans 9,18,9; 2. Pumpurs 10,02,8. Oda — 1. L. Raminsh 48,55; 2. Rode 46,09. Kaugus — E. Bergs 6,43; Jekals 6,27. Algajatest jooksis Bermann 100 mtr. 11,8, A. Raminsh (L. Raminshi vend) heitis ketast 33,28 ja kõrgust hüppas Pagastis 1,59.

Naisete kolmevõistluse võitis Karlson, jookstes 60 mtr. 8,6, tõugates kuuli (5 kg.) 8,465 ja ja hüppates kaugust 4,45. Kaalulisel leiti kuul 49 gr. kergem olevat, nii et Karlsoni Läti rekord 8,37 puutumatuks jäi. Anna Dauksha püstitas Läti rekordi 60 mtr. ajaga 8,2.

Kergejõustiku võistlused Jõhvis.

23. ja 24. mail peeti Jõhvis ühiskooli spordiringi korraldusel omavahelised kergejõustiku võistlused elava osavõtuga.

Tagajärjed: 100 mt. A. Eljas 12,2; 200 mt. Aager 28,6; kolmik A. Eljas 10,40; kuul A. Mäger 10,26; kõrgus A. Eljas 1,52; oda A. Mäger 44,34; kaugus noortele H. Nordmann 5,21; kaugus naistele H. Lokota 4,12; kaugus vanadele A. Eljas 5,37; teivashüpe M. Kesler 2,55; 1500 mt. M. Kesler 5,22.

Rudo.

Läti kiri.

Kevadised karikamängud.

Läti rahvusmeeskond kokku seatud. — Mitmesugust.

(E. Spordilehe Läti kaastöölisel.)

17. mail peetud kevadiste karikamängude poolfinaalis võitis RFK (Rigas futbola klubs) Amatiersi ainult kõige napimalt. Tagajärg oli 2:1 (0:0).

Võistluse JKS — Kaiservald katkestas kohtunik Arens teisel poolajal, oma arusaamatuste tõttu pealtvaatajatega! Esimese poolaja resultaat oli 1:1. Kordamängul võitis JKS Kaiservald 3:0 (2:0). Nurgalöögid olid 10:0! Finaalis lähevad kokku RFK ja JKS (Jaunekü kristliga savieniba — NMKÜ). Kolmanda koha pärast võistlevad Amatiersi ja Kaiservald.

21. mail oli Riias külas Leedust Mõmeler Spielvereinigung, kes RFK-ga mängis 1:1 (0:0). Järgmisel päeval võitsid meemellased Amatiersi 4:1 (0:1).

2. meeskondade finaali olid RFK ja LSB (Latvijas sporta biedriba) vahel, mille võitis RFK 3:0 (3:0).

3. meeskondadest võitis ka RFK, lüües finaalis Amatiersi 4:0 (2:0). RFK 3. meeskond omas seega teist aastat Ad. Plumi karika.

Sõprusmängude resultaatidest on tuua: Makkabi-Union 3:2 (2:1); LNJS — LSB 2:0 (1:0); Makkabi — Mars 3:0 (1:0).

Läti rahvusmeeskond on juba kokku seatud. Koosseis on järgmine: Jürgens (RFK); Ashmans (RFK) — Svistonenko (JKS); Stantshik (Kaiserv.) — R. Barda (RFK) — Shadeiko (JKS); Abrams (RFK) — Taurinsh (RFK) — E. Barda (RFK) — V. Pladde (Kais.) — Pavlov (RFK).

T. Sukatnieks, praegu tööliidus, on katsevõistlustel Frankfurdi tööliidude vastu kehtast heitnud 42,42 mt. Võnnus hüppas Cabel kõrgust 1,65 mt.

2. Riia atleetiklubi poolt korraldatud maadlusvõistlused rändava karika peale võitis Kavals (I. JSB); tõstmises näitas suurema kogusumma Alb. Ozolinsh (ASK) 452,5 kg.

Rozenbergs (2. RAK) seadis uue Läti tõsterekordi kergekaalus vasakuga tõukamises 70 kg. Ad. Plüm.

Leedu kiri.

Kovas Kaunase kevadine meister.

Valmistused Eesti-Leedu maavõistluse vastu.

(E. Spordilehe Leedu kirjasantjalt.)

Leedus peetakse jalgpalli esivõistlusi kahes ringis: kevadel ja sügisel. Kaunase ringkonna võitja läheb sügisel finaalis kokku Klaipeda (Meemeli) ringkonna võitjaga.

Kaunase kevadise ringi tagajärjedest on tuua: Makkabi võitis KSK (Kauno sporta klubas'e) 1:0. KSK oli ootamatult nõrgas vormis. Äge mäng oli LFLS-i ja Kovas'e vahel. Poolaeg annab Kovas'e heaks 2:0. Teisel poolel lööb LFLS ühe värava vastu, mille järele mäng tooreks muutus. Väljal tekib lööming. Kohtunik kõrvaldab kolm LFLS-i ja ühe Kovas'e mehe. Mängu lõputagajärg oli 2:1 Kovas'e heaks, nurgalöögid 5:8. J. H.

Viimane kevadise ringi võistlus oli LFLS-i ja Makkabi vahel, mille võitis LFLS 2:1 (0:0). Pealtvaatajaid oli 2000.

Kevadise ringi tagajärjed I kl. on järgmised:

Meeskonnad	Mänge	Võite	Vilke	Kuulusi	Värvavaid	Punkte
Kovas	3	3	0	0	5:1	6
KSK	3	1	0	2	4:5	2
LFLS	3	1	0	2	6:7	2
Makkabi	3	1	0	2	2:4	2

Juba praeguse seisu järele on meistermeeskonnana Kovas'el kõige rohkem shansse sügisel uuesti Kaunase meistriks tulla.

Käesoleval kuul jõudis kohale treeneriks Makkabi Viimi Hakoahi back Gold. Ta oli ka läinud aastal treeneriks Kaunases. Tänavu ei saa ta aga enam Makkabis kaasa mängida, kuna ta vahepeal Viinis ametlikult professionaaliks üle läks. S. G.

21. mail peeti Kaunase treeningu läheneva Eesti-Leedu maavõistluse vastu matsh Kaunase 1. ja 2. meeskonna vahel. Kaunase esimeses meeskonnas oli 5 mängijat Kovas'est, 4 KSK-st ja 2 Makkabist. Mõlemad meeskonnad olid ühejõulised ja võistlus lõppes ka viigiga 2:2. Värvavaid löid 1. meeskonna heaks Garbatshauskas (10. min.) ja Sabaliauskas (70. min.), teise meeskonna heaks Götz (20. min.) ja Razma (48. min.). Enne maavõistlust peetakse veel traditsiooniline matsh Kaunas — Klaipeda, mille järele rahvusmeeskond Eesti vastu kokku seatakse. Joh. H-m.

Hiilgesaavutused Tartus.

3 maakonna rekordi. — Rähn ja Feldmann võistluste parimad.

Laupäeval ja pühapäeval korraldas Tartu Kalev esimesed rahvuslised kergejõustiku võistlused, mis rõõmustavalt häid tagajärgi andsid rohke osavõtu ja elava konkurentsi juures. Väljapaistvam mees võistlustel oli Rähn, Akadeemiline spordiklubi, kes neljal alal võitis ja üldiselt toredaid tagajärgi näitas. Nii 100 mtr-is 11,6, tõkkejooksus 17,6, kaugushüppes 6,59, kettaheites 34,71 ja 400 mtr-is 53,5. See annab täie tunnustuse Rähni mitmekülsusest. Teine parem mees oli Feldmann, Akadeemiline spordiklubi, kes tusedat viskevõimet näitas ja Eesti meistritele juba tänavu võib väärilise vastane olla. Edasi väärib tähelepanu veel uus odaviskaja Laurson, Tartu Kalev, kes üle öö on tõusnud Eesti paremate viskajate kilda. Tagajärg on vist suuruse poolest neljas, mis eestlased saavutanud. On loota, et Laurson tänavu oma tagajärke veel märksa tõstab. Ka teised mehed näitasid head vonni. Alavormis esines ainult Tiisfeldt, Kalev, kes jala vigastuse tõttu propageerajooksus ei ole saanud tarvilisel määral harjutada.

Võistluste tehnilised tagajärjed olid järgmised: 100 mtr. — 1. Rähn, Akadeemiline spordiklubi, 11,8 (eeljooksus 11,6); 2. Gern, Tartu Kalev; 3. Must, Narva Kalev.

400 mtr. — 1. Rähn 53,5 (uus Tartu maakonna rekord); 2. Tiisfeldt, Kalev, 54,5; 3. Gern 55,2.

1500 mtr. — 1. Mitt, Akadeemiline spordiklubi, 4.30,4; 2. Gern, Sport, 4.30,8; 3. Tiisfeldt 4.38,1.

5000 mtr. — 1. Mitt 17.26,2; 2. Rüütel, Tartu Kalev, 17.31,4; 3. Tiisfeldt 18.42,0.

110 mtr. tõkkeid — 1. Rähn 17,6; 2. Steinberg, Tartu Kalev, 18,4.

Kaugushüpe — 1. Rähn 6,59 (uus Tartu maakonna rekord); 2. Steinberg 5,92; 3. Ivask, Tartu Kalev, 5,76.

Kõrgushüpe — 1. Steinberg 1,70; 2. Viin, Akadeemiline spordiklubi, 1,65; 3. Madisson, Akadeemiline spordiklubi, 1,55.

Teivashüpe — 1. Michelson, Tartu Kalev, 3,00.

Kuulitõuge — 1. Feldmann, Akad. spordiklubi, 13,33 (uus Tartu maakonna rekord); 2. Madisson 12,80; 3. Kärt, Järvapojad, 12,06.

Kettaheide — 1. Feldmann 40,90; 2. Rähn 34,71; 3. Mitt 34,38.

Odaviske — 1. Laurson, Tartu Kalev, 53,96; 2. Saat, Tartu Kalev, 53,34; 3. Järvi, Akad. spordikl., 44,80.

Ameerika kergesportlased tulevad Euroopasse.

Eeloleval suvel tuleb grupp väljapaistvaid Ameerika kergesportlasi Euroopasse ringreisile. Meeskonda kuuluvad: H. M. Osborne, hüpped ja mitmevõistlus; J. P. Jones, väljapaistev hüppaja, kes kaugust hüpanud 7,47, kõrgust 1,89 ja teivast 3,86; H. F. Evans — 100 ja 200 mtr. (ajad 9,8 ja 21,2); J. T. Stevenson, jooksud 300—600 mtr.; R. E. Dodge, jooksud 400—1500 mtr.; Herbert Schwarze, kuul, ketas, oda; J. H. Riley, 110 ja 400 mtr. tõkkeid.

Ameeriklased saabuvad 16. juulil Inglismaale, kus nad 17.—18. juulil inglise esivõistlustest osa võtavad. 26.—27. juulil võistlevad nad Dublinis, 1. augustil Glasgowis, 5. augustil Wiganis, 8. augustil Manchesteris, 13.—15. aug. Oslos, 17.—18. aug. Bergenis, 20.—27. aug. Götterborgis ja 30. aug. Berliinis. Peale nende võistluste kavatakse ameeriklased veel Euroopas matkata, kuid kindlad terminid puuduvad.

Nagu kuulda, kavatakse ka Ekraveliit ameeriklastega ühendusse astuda, et võimaluse korral neid Eestise võistlusele kutsuda.

Loren Murchison

jooksis oma ümberilmareisil Manilas, Filipiinidel, 100 yardi 9,8 ja 180 mtr. 19,8.

Spordimütingult Soome presidendi auks.

Üleval: Moment 3000 mtr. jooksult; veab Lossman. All: Kergesportlaste defileerimine presidendi ees.

Kaitselidu võistlused Haapsalus.

23. ja 24. mail korraldas Haapsalu kaitseliit kergejõustiku võistlused, mis järgmisi tagajärgi andsid: 100 mt. Spriit 11,6 (eeljooks 11,5); 200 mt. Spriit 24,0; 400 mt. Lepberg 61,2; 800 mt. Soosaar 2,25,4; 1500 mt. Tisler 5,11,8; kaugus Karik 5,92; 2. Spriit 5,88 (üks üleastunud hüpe 6,24 mt.); kõrgus Lepberg 1,60; kolmik Karik 11,64; teivas Univer 2,75; kuul Halliksberg 9,80; ketas Lepberg 27,93; oda Spriit 43,62. Võistlejaid oli 18, pealtvaatajaid paarsada.

Hard il.

Valga noortepüha kergejõustiku võistlused.

23. ja 25. mail peeti Valgas noortepüha kergejõustiku võistlusi 31 osavõtjaga. Peale Valga võistlusi ka Tõrva sportlased.

Tagajärjed olid: naisgrupis 60 mt. Lest 9,6, kaugus Aaben 3,94; kõrgus Sallum 1,17; kolmik Lest 9,02; naiste kolmevõistluse võitsid Suuna ja Sallum, mõlemal 7 p.; noorte grupis kõrgus Kubjas 1,50; oda Luuts, Tõrva, 42,62; noorte kolmevõistluse võitis Mittri 3 punktiga; vanaemate grupis 100 mt. Anniko, Tõrva, 12,2; 200 mt. Zimmermann 25,0; 400 mt. Anniko 58,8; 1500 mt. Ustal 4:52; kaugus Leepin 5,77; kõrgus Tuuts, Tõrva, 1,60; väljaspool võistlust hüppas Leepin 1,64 mt., kuul Anniko 10,37; ketas Madisson, Tõrva, 33,20; oda Mitt 42,66; teivas Must 2,75. A. K.

Murdmaajooks Rakveres.

12. mail korraldas Rakvere poeglaste gümnaasiumi spordiring omavahelise murdmaajooksu. Maa pikkus oli 2 km. Tee oli mägine ja raske. Osavõtjaid oli ligi 50! Võitjaks tuli J. Siim ajaga 7,59, teine Pauk, kolmas E. Priimann.

—III—

Teatejooks ümber Pärnu.

24. mail s. a. korraldas Tervis teatejooksu 10×500 mt. ümber Pärnu. Osa võtsid kolm seltsi: Tervis, Vaprus ja Tori Kalev. Jooks algas mereäärsest spordiväljalt ja siis linna tänavaid mööda ja lõppes samal spordiväljal, kus veel mõned ringid jooksti. Võitjaks tuli Tervise meeskond; kes head aega 14 mt. 09 s. näitas. Vapruse ja Tori Kalevi meeskonnad diskvalifitseeriti teate valesti edasiandmise pärast. Jooks meelitas rohkesti inimesi tänavatele ja finiši kolkku. A. P.

Teateid sisemaalt.

N. Kurmann tegi hiljuti uue ringreisi mööda kodumaad.

Võrus paistis sealne Lembitu juures talle silma maadlejate rohkus. Harjutusel oli korraga suur arv mehi — 30-ne ümber. Kuna pealinnas enamuses on kergemate kaalude mehed, on see provintsis vastupidi. Nii on Võrus rohkemalt raskemaid mehi. Harjutusi Võrus juhib endine Tartu maadleja Urb, praegune Võru Lembitu esimees.

Viljandis avaldab elavat tegevust sealne veesportklubi. Ta on alles aasta eest asutatud, kuid omab juba 200 liikme ümber. Klubi tahab Viljandi järvele oma paadisadamaga juure ehitada ujumisbasseini ühes hüppetorniga. Algus ehituseks on juba tehtud. Klubi agaramatest tegelestest on nimetatud advokaat Konno't.

Tõrvas on enese ümber kogunud 30-ne noormehe ümber Stokholmi olümpiamängudest tuntud maadleja Klein. Harjutused lähevad tal edukalt.

Lõuna-Eesti raskejõustiku esivõistluste järel.

Pärnus viibides oli minul võimalus Lõuna-Eesti esivõistlusi raskejõustikus jälgida.

Kahjuks olid need liig kehvad oma osavõtu poolest. Lootsin ka Tartu, Viljandi ja Võru mehi eest leida, kuid pettusin selles. Võistlused jätsid korralduse poolest palju soovida. Sama ka kohtunikud, kes peaks olema erapoletud ja omas asjus rohkem vilunud. Tuli ette, et võistleja oma vastase kaks ja rohkem korda õlgadele pani. Kuid ikka ei leitud see õige olevat. Sama ka paaride kokkuseadmine, mis õigelt ei olnud tehtud. Et neid puudusi kõrvaldada, oleks aeg selleks liidul sammusid astuda, et ainult need kohtunikud tegetseks, kes omavad sel alal teadmisi, muudu ei võj võistleja kindel olla oma võidu ja kaotuse kohta.

N. Kurmann.

Kas kord kinosse minna

või kuu aega Eesti Spordilehte lugeda? Igaüks, kes ennast sportlaseks tahab pidada, leiab, et 50 marka Eesti Spordilehe kuutellimiseks palju otstarbekohasemal on kasutatud.

Inglismaa — Prantsuse 3 : 2.

Kolombi staadionis peeti 21. mail maavõistlus Inglise-Prantsuse. Inglise meeskond koosnes seitsmest professionaalist ja neliast amatöörist. Suurema osa matshist mängisid inglased 10 mehaga, kuna nende tseentriforvard Gibbins vigastuse sai 10 min. enne lõppu sai vigastada ka inglaste väravavahi Fox, nii et neil vältajale jäi ainult 9 meest. Poolaeg andis 1:0, siis tegid inglased edasi 2:0 ja 3:0, alles siis vastavad prantslased esimese ja inglaste väravavahi vigasaamisel teise värava. Lõpuseis 3:2 Inglise heaks.

Inglased ei olnud võistlusega sugugi rahul. Nad tähendasid peale matshi, et prantslased mängisid toorelt ja nad Inglismaal sarnase mängu puhul juba 10 min. järel väljalt oleks lahkunud.

Pealtvaatajaid matshil oli 30.000. Sissetulek 210.000 franki (üle 4 milj. marga).

Belgia — Ungari 3 : 1.

21. mail peeti Budapestis 25.000 pealtvaataja ees maavõistlus Ungari-Belgia. Ungarlased alahindasid oma vastaseid. Alles kui situatsiooni tõsidusest aru saadi asusid ungarlased pingutustele. Kuid see oli juba hilja, belglased olid hoogu läinud ja ungarlastel ei läinud belglaste poolt juba liia jõutud väravaid tasuda. Belglased ei võitnud hurraastiilis, vaid näitasid kenat kombinatsioonmängu. Belglaste väravavahi Debie oli lihtsalt võitmatu, ta mäng aretas sensatsiooni ja tõmbas publiku sagedastele kiiduvaldustele. Ungari meeskonnas kannatas Orth vigastuse all ja andis oma koha teisel poolajal Opatale üle. Maavõistluse tagajärg oli 3:1 (1:0) Belgia heaks. Ungarlaste värava saavutas 3 min. enne lõppu Jenny. Kohtunik oli Hirle, Shveits.

Hispaania — Portugali

vaheline maavõistlus peeti 17. mail Lissabonis. Pealtvaatajaid oli 30.000. Hispaanlased märkisid väravaid 8. ja 20. minutil. Lõpuseis jäigi 2:0 Hispaania heaks. Vahekohtunik oli Vallat, Prantsuse.

Argentiinlased Saksamaal.

Argentiina meistermeeskond Boca Juniors on Saksamaal hiilgavaid tagajärgi näidanud. Argentiinlased võitsid Berliini Norden-Nordvesti 3:0 ja Leipzigi Spielvereinigungi 7:0. Matshil Nordeniga argentiinlastel ikkuli ei vedanud, kuna neil sakslaste eneste teadetel 10 lööki läksid väravaposti ja 20 lööki poolemeetri võrra väravast mööda!

Saksa Fussball küsib, milles seisab argentiinlaste paremus ja vastab: 1. peamängus ja üleshüppamises; 2. kiiruses ja karmes palli äraandmises; 3. ühtki nurgalööki ei jäeta kasutamata (Saksa ja veel rohkem meie Eesti mängijad põmmutavad oma väljal nurgalööke alatihiiti värava taha; üks esimese klassi meeskond ei tohi lihtsalt ühtki nurgalööki ära kinkida); 4. iga üksiku mängija hiilgav valitsemine palli üle, iga mängija sai korraga kolme vastasega hakkama.

— **Saksa esivõistluste veerandfinaal** andis järgmisi tagajärgi: Berliini meister Hertha — B. S. C. võitis Turu-Düsseldorfi 4:1 (2:0); Duisburger S. V. — F. C. Altoma 2:0 (0:0); F. S. V. Frankfurt — Schwarz-Weiss Essen 3:1 (2:1); 1. F. C. Nürnberg — Breslauer Sportclub 4:1 (1:0). Poolfinaalis kohtavad F. S. V. Frankfurt — Hertha B. S. C. ja Duisburger S. V. — 1. F. C. Nürnberg.

— **Linnavõistluse Baasel — Berliin**, mis peeti Baaselis 21. mail, võitsid shveitslased 2:1 (0:1).

— **Austria esivõistlustel** juhib praegu juudi-meeskond Hakoah, kel ühtlasi ka kõige rohkem shansse meistriks tulekuks. Järgmisteks on Vienna, Amateure, VAC, Rapid. 17. mail esivõistluste tsüklis peetud matshid andsid tagajärgi: Hakoah — Amateure 3:0; Vacker — Rapid 5:3; Admira — VAC 3:1; Sportklub — Rudolfshügel 4:0.

— **Austria rahvusmeeskond** maavõistluseks Tšecho-Slovakkia vastu esineb järgmises koosseisus: Aigner (Simmering); Rainer-Blum (möl. Vienna); Geyer (Amateure) — Hoffmann (Vienna) — Kurz (Simmering); Cutti (Amateure) — Häusser (Hakoah) — Gschveidl (Vienna) — Svatosch (Amateure) — Fischer (Vienna).

— **Inglased Austraalias.** Inglise kombineeritud meeskond võitis 14. mail Adelaide's Lõuna-Austraalia 10:0. 18. mail võitsid inglased Austraalia esitusmeeskonda 4:1 (3:0). Selle võistlusega lõppes inglaste Austraalia reis. Peetud neli võistlust andsid inglaste kokku 29 väravat 1 vastu.

2. sportline ristsõnamõistus.

E. Spordileht toob siin järjekorra poolest teise sportline ristsõnamõistatuse Eestis. Esimene mõistatus leidis sportlaskonnas elavat vastukaja. Seda näitab allpool toodud lahendajate nimestik, kus ei puudu ka meie spordi suurmeistrite nimed. Lahendamine nõudis muidugi häid sportlisi teadmisi ja puudvate nimede leidmiseks E. Spordilehe ja käsiraamatute lehitsemist, millega edukalt toime on saanud. Loodame, et käesolev teine mõistatus leiab veel rohkem lahendajaid.

Auhindadeks 2. ristsõnamõistatuse lahendajatele on: 1. Priima Soome oda (hind 625 m.) sporditarbete osatühisus Esto poolt; 2. 1/2 aastat E. Spordilehte; 3. Lauri Pihkala spordiõpetus; 4. 3 kuud E. Spordilehte; 5. Eesti 1925. a. spordikalender.

2. ristsõnamõistatuse lahendamine on E. Spordilehe tellijate vaheline. Kes lehe teistest lugejatest lahendamisest soovivad osa võtta, võivad seda teha E. Spordilehe tellijaks hakkamisega. Neil tuleb ühes lahenduse saatmisega tellida E. Spordilehte vähemalt 1 kuuks (50 marka). Tellimisi võtavad vastu kõik postkontorid, võib ka saata tellimisrahale vastavas väärtuses postmarke.

Lahenduste saatmise tähtajaks on 6. juuni.

Püstread:

1. Esimene Eesti väljapaistev kõrgushüppaja.
2. Petseri spordiseltsi nimi.
3. Parem Saksa elukutseline rattasõitja.
4. Milline peab olema sportlase tervis?
5. Rahvalik lööklause: „Söö . . . . .“, siis saad tugevaks!
6. Missugusest spordiärist ostab enamuse sportlasi oma tarbeid?
7. Missugune sportlane võidab enamuses pok-sivõistluse?
8. Et võita, on tarvis võitu tugevasti . . . . .
9. Kõrgema jalgpallikultuuriga riik Euroopa mandril.
10. Milline sportlane saavutab kiiremlt edu?
11. Üks vanem Eesti pikamaa jooksja, praegu politseiametnik.
12. Milline tõusu määr iseloomustab viimaste aastate spordiliikumist?
13. Missugune olevus suudab spordi vastu külmaks jääda.
14. Iga suursportlane on omal alal . . . . .
15. Ilmarekordimees hoota kaugushüppes.
16. Üks neist Ameerika suurjooksjatest, kes näidanud 100 yardis aega 9,6 ja 200 meetris 21,2.

Põikread:

17. Ilmakuulus Hispaania tennisemängija.
18. Populaarne Läti jalgpallimees.
19. Bostoni maratoni tänavune võitja.
20. Mis värskendab sagedasti enne võistlust ja ka peale võistlust kosutavalt mõjub?
21. Maleviguri nimetus.
22. Esimene rahvusvahelise kuulsusega Eesti teivashüppaja.
23. Maa, keda meil on lootust tänavu jalgpallis võita.
24. Kuulus Inglise kiirjooksja, mulat, Antwerpenis 100 mtr. jooksus kolmas.
25. Kuidas kuuleb eestlane ennast Riias nime-tatavat?
26. Sportlase treeningu tulu.
27. Sagedasti ettevõttes kui ka spordis kõige raskem osa.
28. Palju on meil nõrke jalgpallimängijaid?
29. Kuulus Viini väravavahi.
30. Kuidas kopsu sagedasti rahvakeeles nime-tatakse (Sel mehel on vast . . . . .)?
31. Pidulikkudel spordivõistlustel tarvitata- komme.
32. Uruguai meeskonna kaitsja.

1. ristsõnamõistatuse lahenduse

toome siin. See on järgmine—põikread: 2. Eklõf; 4. Kull; 5. Pöder; 6. Thorn; 9. Naine; 11. Zsak; 12. Ingel; 14. Vorms; 15. Tiik; 17. Porat; 19. Spurt; 20. Jaago; 22. Carr; 23. Aasia; püstread: 1. Joll; 2. Ellip; 3. Feher; 7. Adorf; 8. Vain; 9. Nurmi; 10. Eesel; 13. Agram; 14. Veiss; 16. Sport; 18. Putz; 20. Jaava; 21. Ohaka; 24. Oslo.

Lahendusi saadeti 74, neist õigeid 49.

Lahendajad on järgmised: Tallinnast — Helmi Gründorf, L. Rinaldo, O. Vinkelberg, B. Göörmann, O. Virro, B. Karro, K. Vildek, V. Umverk, A. Feldt, H. Koppel, K. H. Tops, A. Väly, V. Vöntso, G. Neu-

dorf, K. Silberg, A. Lass, S. Lopavok, I. Piperal, M. B. Epstein, H. Uuli, R. Vessmann, I. Brenner, I. Pällo, E. Kallo, E. Tanne, R. Liivar, Adorf, G. Strömling, A. Rosenberg, F. Maiste, A. Rutnik, V. Lövi—A. Klumberg, E. Joll, S. Linn, A. Tober; Rakverest: P. Nebel, V. Bruman, K. Kolga. H. Villo, I. Sirm, O. Riisberg; Pärnust: V. Kirshfelt, H. G. Uttopärt, A. Poolak, E. Sirk, Joh, Kangur; P a p a l t: J. Lessel, H. Reitsak; K i l i n g i - N õ m m e l t: A. Tamm.

Lahendajate vahel loositi välja 3 aastakäiku E. Spordilehte, mille võitsid I. Brenner, Tallinnast, J. Kangur, Pärnust ja B. Karro, Tallinnast. J. Kangurilt palume lehe saatmiseks aadressi.

Treeningmatsh esitusmeeskonna kokkuseadmiseks

peeti 20. mail Spordi väljal. Tagajärg oli 3:0 (0:0) 1. meeskonna heaks. Viimase edurivi juhtis Pihlak, kes tisedat individuaalmängu võimet näitas, mille tõenduseks olid ta poolt võimsa driblingu järele löödud kaaks väravat. Mis aga edurivi täie liini juhtimise oskusesse puutub, siis nõuab see tal veel rohkelt arenemist. Kolmanda värava tegi äärelöögist Kihlefelt, mis talle oli õnnelikuks juhuseks ja Tipnerile vastupidi.

Teise meeskonna edurivi tootis pallidega algul südilt keskpoolkaitsjat mängiv Paal, kuid ta ajajate pealetungi tegi külmaks Liivar pea ükski.

Rahvusmeeskonna lõpuliik kokkuseadmine sünnib lähemate matshide järele, mis mängijate vormi kohta täielikuma selguse annavad.

Sisemaa tagajärjed.

Petseris võistles 24. mail sealise Laine väljal Petseri 1. meeskond ja Lepasaare-Orava meeskond. Võitis Petseri tagajärjega 6:0 (4:0). Petserlaste paremus otsustas kiirevõimelisem edurivi.

Samal päeval võistles Petseri 2. meeskond ülemaalse noorsoo ühenduse Võru osakonnaga. Võitis võrulased 1:0 (1:0). Petseri oli surutud kogu mängu kestvusel oma värava alla, mida

tunnistab nurgalöövide vahekorid 15:1 Võru heaks. Kohtunikuna toimus K. Laube, Tall. Kalev.

Sõprusmängu võrkpallis ülem. noorsoo ühenduse Võru ja Petseri osakondade vahel võitis Võru 40:30.

24. mail korraldas Petseri Laine 3000 mtr. teatejooksu (1500+800+400+200+100). Võitis Laine 1 ajaga 9:06, järgmiseks 2. kompanii, kolmandaks Laine 2.

Jõgeval 24. mail võitis Kalju 1. Koidu 1. meeskonna tagajärjega 3:2. Kohtunik oli J. Visnapuu.

Pärnus kohtasid 21. mail Tervis 1 — Sindi Kalju 1 tagajärjega 5:1 (3:1). Kohtunikuna toimus hästi Ploom (PJK).

24. mail võistlesid Tervis 2 — Vaprus 1. Võitjaks tuli Vaprus 1 6:3 (4:2), nurgalöögid aga 1:6. Tervis 2 oli ülekaalus teisel poolajal, kuid ei suutnud väravaid saavutada. Kohtunikuks oli E. Joll, Tall. Kalev.

Sindis kohtasid 24. mail Pärnu jalgpalliklubi ja Sindi Kalju esimesed meeskonnad. Võitis Sindi Kalju 4:2 (1:2). Vahekohtunikuks E. Joll. See oli PJK-le esimene kaotus.

Jõhvis kohtasid 17. mail Narva kommertsigümnaasiumi ja Jõhvi ühisiigüm. meeskonnad. Mäng lõppes jõhrvilaste võiduga 3:0 (1:0). Mängu juhtis J. Teksal.

Rudo.

Soome jalgpall. E. Spordilehe maleosakond.

HPS Helsingi kevadine meister.

Helsingi sarjavõistlused jalgpallis on lõppenud. Võistluste tagajärgedest on tuua HPS — HJK 2:2. Võistlus oli üks skandaalsematest. Mängust kõrvaldati 2 Helsingi jalgpallklubi mängijat, nimelt Ovaska ja Soinio. Väravaid löid HJK eest Nattbornik ja HPS-i eest Kamerva. 10. mail oli tulla, nimelt löi Kiffen (Kronohagens Idrottsförening) Helsingin jalgpallklubist 6:0! KJF oli sel mängul õnnelooma arumlaps. Gumpfer üksigi tegi 4 väravat. Kohunik oli G. Sund, JFK.

Edasi võitis JFK (Idrottsförening Kamraterna) Kiffeni 5:3 (1:0). Paremad mehed olid JFK-l vasakäär Lindbäck ja Kiffenil Lesch. Vahekohtunik oli Eklöf, HJK.

Võistluste lõpp oli 17. mail, mil HPS võitis Kiffeni 2:0. HJK võitis kõva mängu järele JFK 2:1. Sarjavõistlused võitis HPS 7 punktiga, teine HJK 5 punktiga. JFK-l ja Kiffenil mõlemal 4 punkti.

Teistest võistlustest on nimetada Turu Pallosseura võitu Turu JFK üle 4:0 (2:0). TPS-il paremad mehed olid Silve, Viikman, Nikander.

21. mail peeti linnavõistlus Helsingi-Turu, mille võitis Helsingi 4:0.

Helsingi-Viiburi 3:1.

Pühapäeval peetud linnavõistlus tõi Helsingile teenitud võidu. Esimesed 15 min. mõeldusid ühejõuliselt, siis läheb Helsingi aktiivsemaks ja kesk-tormaja Eklöf lööb paar palli näpilt üle. 20 min. õnnestub Eklöfil siiski äärelt saadud söödust peaga lüüa väravasse. Viiburi väravavaht saab palli kätte, kuid kukub ühes sellega ja Fallström tõukab selle kätte vahelt 1:0. Poolaja lõpul lööb Fallström 2:0.

Teise poolaja alustavad viiburlased pealetungiga. 5 min. järel lööbki nende Leino 1:2. Helsinglased on nüüd tervelt kaitses ja suuduvad oma värava hädaohust päästa. Poolaja 40. minutil löi Eklöf 3:1.

Vahekohtunik oli Löfgren.

Pärnu Tervis 1 — Sindi Kalju 1 5:1 (3:1).

21. mail peeti tasuvõistlus Sindi Kalju ja Pärnu Tervise vahel.

Mängu alustab Kalju, talte pakub võidu võimalusi tuul ja päike, mis on Tervisele vastu. Juba esimestel minutitel saab Kalju oma heaks kakks nurgalööki ja 6. minutil esimese värava, mis jääb ainukeseks. Sindi surub tugevalt, edasi läheb mäng vahelduvaks ja Tervise heaks märgitakse kolm väravat.

Teisel poolajal ei tule ega tule väravat, alles 24. minutil lööb Tervis neljanda värava. Tervisel õnnestub veel saavutada üht väravat: Seega lõpeb mäng 5:1 Tervise kasuks. Nurgalöögid 3:4 (1:3).

Üldiselt ei ole meeskonnad veel küllalt mänguhoos. On märgata kindla treeningu puudust; mängitakse süsteemita ja taktikata, mispärast mäng muutub tihti rüüselisemiseks ja ainult palli ärälöömiseks.

—son.

— O. Silber, TJK internatsionaal, on valmis oma kahe-nädalalt puhkusaega 10. juunist peale mõõda saatma jalgpallipeetajana provintsis. Sooviavaldustega tuleb pöörata E. Spordilehe kaudu O. Silberi poole. Seni on provintsis jalgpallipeetajaks ainult E. Joli, nimelt Pärnu sealse jalgpallklubi ja Vapruse juures. Lähemal päeval sõidab Petseri Laine meeskonna õpetajaks K. Ree. Peale pihti saab veel vabaks G. Vain.

— Riia Hakoah võitis tagasisõidul Tallinnast Riiga Tartus sealse Akadeemilise spordiklubi ja Makkabi koonduse 2:0 (1:0).

— Petseri-Võru mängu kohta teatab Petseri Laine juhatus, et tegelikult oli vahejuhtumine sel mängul järgmine: Mängu esimestel minutitel tormab Võru mängija Petseri kaitsjale peale, kusjuures libeda väljalä tõttu maha kukkus ja jala niikastas. Välj oli vihmavälgu tõttu täis loikusid, millepärast kukkumisest keegi ei pääsenud.

— Norra rahvusmeeskond on treeningmatshil maavõistluseks Soome vastu kaotanud Shoti Airdrieoniansi meeskonnale suurelt 0:6.

Linnavõistlus Hamburg-Bremen, mis peeti 20. mail Hamburgis, võitis Hamburg 1:0.

— Euroopa mandri rikkam jalgpalliklubi on F. C. Barcelona. Tal on: 9400 liiget aastamaksuga 50 pesetat, 1200 passiivset liiget aastamaksuga 250 pesetat, 70 toetajat aastamaksuga 5000 pesetat; see annab aastas 1.120.000 pesetat (60 miljoni marga ümber!).

Tallinna Eesti Maleseltsi häälekandja.

Tegev toimetaja J. Türn.

Nr. 21 (27), 28. mail 1925.

Ringvaade.

Tallinn. TEMS-i omavahelisel turniiril mängib Friedemann'i asemel, kellel praegu matsh Saksa maleseltsi liikme Sakovski vastu käimas, — Krause.

TEMS'i 2. klassi turniiril tuli võitjaks Leo Sepp 13 punktiga, teiseks A. Karukäpp 12½ p., kolmanda koha kindlustas omale J. Kerup.

Praegu on ettevalmistused käimas Helsingi maletajate vastuvõtuks, kes lubanud nelipühil, 31. mail meile külla sõita Tallinn — Helsingi vahelise matshi pidamiseks. Eelmiste matshide tagajärjed näitavad, et vastased on ühejõulised, nimelt võitis 1923 a. Helsingi tagajärjega 9:7 ja 1924 a. Tallinn 8:6. Peab küll tähendama, et Helsingi meestel rohkem õnne on olnud. Tallinnal tuleb tänava kaitsta karikas, mille annetanud Helsingi maallikaupmees Hörhammer. Matsh algab 31. mail Mustapeade klubis.

Baden-Baden'i maleturniiri kohta, mille tagajärjed eelmises E. Spordilehes toodud, loeme Deutsches Wochenschach'is: „Turniir lõppes Alehini võiduga, kes võitnud 20 mängitavast partiist 16 punkti. Tema on ainuke kaotuseta mees ja ta võit on teenitud. Tema mänguviis ühendab jõudu, kindlust ja elegantsi — kolm omadust, mis teda igas turniiris, milles ta osa võtab, auhinna kandidaadiks peavad tegema. Rubinstein, kellel 2. auhind, pole ammugi nii suurepäraliselt mänginud, kui selles turniiris. Väga hästi on seekord Sämisch mänginud, ta oleks veel paremini lõpetanud kui mõlemisaja puudus temale 1—2 punkti ei oleks maksa läinud. Teiste turniiri osavõtjate seas tuleb esimeses jones Bogoljubovi nimetada, kes turniiri teisel poolel esimese poole puudulikkude kasutust enam heaks ei suutnud teha, kuigi ta ihu ja hingega asja küll ei. Tema energiliste püüetele võlgne meie mõne ilusa partii. Dr. Tartakover, pealetungi meister, tegi siiski rohkem viike kui keegi teistest. Seda tuleb küll nii seletada, et tema oskab nii pealetungida, et ta veel taganemisvõimalus jääb. Marshall, kuigi vananemas, on hariliku noorusliku vallatusega mänginud ja mõne hea partii annud. Grünfeld oli küll mõnes partiis, nii Torre ja Colle vastu, malepime, sest jämedaid vigu ei tee ta harilikult. Väga suurepäraliselt on E. Rabinovitsh turniiri lõpetanud. Ta mängis 1914. a. Mannheimi turniiris, oli sõja ajal interneeritud, ta on aga Peterburi tagasitules väljapaistvaks meistriks arenenud, nii et ta riigi poolt Baden-Baden'isse saadeti.

Ameerika tulevikuloetus C. Torre ei ole seekord tema peale pandud lootusi täitnud. Ta ei ole suurvaim, millena teda kujutati, sest et suurvaimuks ei saada, vaid kas ollakse juba või ei olda. Ta viib ennast aga küll ajajooksul kõrgemale, praegu puudub tal aga kindlus, nii et ta omas alaolekus viigipakkumisega kergesti toime saab. Rëti mäng osutas rohkem kui enamalt ebakindlust; ta tegi jämedaid vigu (Colle) ja tühistas mõne võidu tähelepanemata. Ta mängis tihti 1. g2—g3. Üus ei ole see avang, ta võib ju uus olla turniirmängus, nii nagu praegu üldse on tung olemas igivanu, enne halvakspeetud käike esile tuua. Võetakse ikka enam omaks Laskeri põhimõte, et üldiselt võib igat käiku teha, mille puudulikkus päevasele ei ole. Ja et võimalik on

ka surutud seise kaitsta, kui muidu hästi mängida võidakse, seda on juba Steinitz näidanud, ja seda tahab tõestada nüüdsel aja Nimzovitsch, kuigi mitte alati hea tulemusega. Muide kuulub hea malemängu juure ka tugev mõtete keskendus ja seda ei saanud omale lubada meistrid nagu Mieses, Rëti ja Spielmann, kes turniirmängu kõrval ka palju ajakirjanduse alal töötasid. Sellega muutub turniirmäng kergesti mitmevastasemänguks. Erilist tähelepanu väärivad te Kolsté, sest et nii suure turniiri lõpuleviimine, ebaõnnestus ebaõnnestuse järele, näitab mitte ainult terveid närve, vaid ka suurt tahtejõudu.

„Mis Baden-Badeni turniirile mitte kasuks ei ole, see on suur arv lühikesi viike: Nimzovitsch — Thomas, Spielmann — Marshall, Nimzovitsch — Spielmann, Spielmann — Alehin, Marshall — Torre, Tartakover — Grünfeld. Nad on saanud osalt sellest, et nõndanimetatud raamatuteisendeid mängiti, osalt sellest, et taheti ilma põhjuseta võidukatsed kardetavusest kõrvaldada. Turniirmäärustik ei oleks pidanud mõlemat lubama. Seal tuleb Roselliit kiita, kes 106 käiku Grünfeldiga pinnanud, nii siis täiesti tühjaks ammutanud kõik võidu võimalused. Haruldus on ka mäng Nimzovitsch — Tarrasch, mis 28. käigul täieliselt laual viigiks kuulutati.“

„Omapäraselt liigutav on lugeda, et Rëtit sunniti Torre vastu karistuskäiguna kuningakäigu tegema. Sellest on näha, et rahvusvahelised meistrid peavad endistest reeglitest kinni, kuigi nad mängu ebaõnnelikult teevad.“

Lahendused.

Ülesanne nr. 15. — Selle ülesande autori lahendus ja esimene lisalahendus ilmusid E. Spordilehes nr. 16. Lisalahenduste küsimus jäeti lahtiseks. Nüüd kinnitatakse järgmised kaks lisalahendust:

II. 1. K e4 c5 2. K d3 K d8(f8) 3. f7 K e7 4. K e4 K f8 5. K f5 K g7 6. K e5 d3 7. K d6 d2 8. K e7 9. d1 L L + K g6 10. L f6 + K h5 11. K f8 L d6 + 12. L + K g7 ja rohkete variantide peale vaatamata valge võidab lõpuks.

III. 1. f6 — f7 + ja saabub seis, mis näidatud lisalahenduses II. peale 9. valge käiku.

Samas numbris nõuti täiendavate teisendite esitamist. Selle nõude täitis antud ajaks H. Tombach, kes sai sellega 3 punkti.

Ülesanne nr. 19 lahendas ka A. Pachel.

Kirjavastused.

E. L., Tallinn. — 1. Tallinna malemeistrid on loetletud E. Spordilehes nr. 27 1924 a. — 2. Sõna „ettur“ on tuletatud sõnast ett(e) ja lõppliitest ur = isik (sõdur, lendur jne.). Tõukeks sarnase tuletusele oli etturi algasend (teiste ees) ja tema käiguviis (alati ette). Sarnaselt võib teisi malendisi „teguriteks“ nimetada.

V. M., Tallinn. — 1. Teie uue ülesanne ei lahendu, sest kui must on d6: e5 teinud, siis on võimata mõeldudes d5: e6 teha. Mõõdamines lõvmine on ainult siis võimalik, kui must oleks e7—e5 käinud. — 2. TEMS'is võivad käia kõik Eesti maleseltside liikmed. Võõrad võivad külastada ainult ühe liikme soovitusel. — 3. Turni malekursus on suveks katkenud. 15. sept. paiku algab uuesti.

V. Jürgens, Tartu. — Palun aadressi teatada.

Pesapall

(base-ball) Eestis hoogu võtmas.

Jalgpalli, poksi jne. kõrval on olemas veel üks ala, mis jõuab publiku suurte massidena kokku tõmmata ja seda peaaesjalikult oma kodumaal Am. Ühisriikides, see on base-ball ehk eestikeelse terminina pesapall. Meile ei ole ükski teada ta suur menu ja populaarsus Ühisriikides, kus ta nädalate kaupa suudab publiku ärevuses pidada, kes ei väsi imestamast oma lemmik-mängijaid, vaid teame ka, et pesapall juba kauemat aega on valgunud mitmesse maakera nurka. Sealjuures ei ole ta ka vahele jättnud Aasia, kus Jaapan oma hiljutise maavõistluse resultaadiga 9:11 Ameerika võiduks on näidanud, et ta juba õige lähedale küünib selle ala meistritele. Kuid vähe veel sest: pesapall on kohanenud isegi Euroopas, nagu Prantsus-, Inglis- jne. maal, kuna lõputunnust-

senat suurele levinemisele on see, et tal isegi Eestis oma juured ei puudu.

Eestisse tuli pesapall vahenditult Ühisriikidest NMKÜ kaudu, kellel peale mitmeaastast mängu harrastust, seljataga on isegi „rahvusvaheline“ võistlus Tallinna külasthanud Ühisriikide laevameeskonnaga oma kaotuseks 1:9. Kuid käesoleval hooajal on ta aga iseäranis hoogu Eestis võtmas ja just peaaesjalikult Tallinnas, kus peale NMKÜ teda harrastama on hakanud ka Võitleja, kuna ka Kalev ja Sport igal ajal valmis on meeskonna esitama. Need asjaolud lubavad juba mõelda esimesele ametlikule ja avalikule matshile pesapallis, mis kavatsusel juba järgneva kuu lõpul. Sarnaselt edasi minnes võib juba loota, et järgneval hooajal lahti puhkevad oma esimeses ägeduses Eesti esivõistlused pesapallis.

Pesapalli hooldamine Eestis seisab praegu käsipalliliidu kätes, kes käesoleval suvel sel alal iseäranis aktiivselt tahab tegutsema hakata.

Juhatused ja teated.

Nk., süü: 1. Millisel määral maksab H. Paali diskvalifikatsioon Ekraueliidu poolt, mis pidi kesta kolm kuud, arvates 3. märtsist? Kuidas on lugu murdmaajooksu meistriks tulekuga?

— Ekraueliit amnesteeris Paali tema sellekohasel palvel tema murdmaajooksu meistri tiitli kaitsmiseks.

2. Kas Klumberg treenerib veel tänava ja võtab osa oma juubelivõistlustest, või on teostunud läinud aasta kuuludused tegevuse lõpetamisest kergetõustiku alal?

— Klumberg teeb oma juubelivõistlused kaasa ja kavatseb oma sporditegevust lõpetada juulikuul.

A. Hüppaja: Palun seletust L. Pihkala „Spordi õpetuses“ lk. 234 leiduva ütelse kohta — kõrgushüpe (iittekokku) 225. Mida seal tuleb kokku arvata, kas hüppeid pahema ja parema jalaga, või hooga ja hoota. Niisama kaugushüpe.

— Pahema ja parema jalaga.

V. Peedo, Võrus: Palun teateid allpool esitatud mõõtude ja tagajärgede kohta, — kas on mul mingit edu loota ja millele on eriti soovitatav pöörata tähelepanu. Minu vanadus on 17 a., keha-mõõdud on järgmised: raskus 79 kg., pikkus 180 sm., kael 36 sm., rind 93 sm., kõht 80 sm., reis 55 sm., säär 23 sm., käsivars 27,5 ja käeranne 19 sm. — Senised tagajärjed on mul: ketas 32,00, kuul 9,50, kaugus hooga 5,00, kaug. hoota 2,70, kõrgus hooga 1,40 ja oda 34,00.

— Teie vajate esialgu veel üldiselt arendavaid harjutusi, tublit võimlemist, kiirjooksu, ujumist ja pallimänge. Mil alal enam väljavaateid, on praegu raske ütelda, katsuge võimalikult mitmekülgset harrastada, pikemaid maid ei maksa ainult jooksta. Kettahetked võiks teil siiski suhteliselt kõige paremaks praegu pidada.

Eesti koolinoorsoo esivõistlused

peetakse haridusministeeriumi looga Tallinnas 13., 14. ja 15. juunil. Võistluste kavvas on:

Kergetõustik: jooksud — 100, 200, 400, 1500, 3000, 110 mtr. tõkkeid; 4×100, 10×500 ja 800+400+200+200 mtr. teatejooksud; 60, 1000 ja 4×60 mtr. jooksud naistele.

Hüpped — kaugus, kõrgus, kolmik ja teivas; naistele kõrgus ja kaugus.

Visked ja tõuked — oda, ketas ja kuul; naistele oda ja ketas.

Viepvõistlus ja kolmievõistlus alla 16-aastastele.

Võimlemine: üksik neljavõistlus — kang, roobaspuud, hüpped hobusel, vabaharjutus. Üksikute gruppide vabaharjutuste ja püramiidide demonstratsioon.

Mängud: jalgpall, võrkpall naistele ja meestele, korvpall meestele, tennis.

Veesport: sõudmine süstäl 500 mtr.; sõudmine paatidel 2000 mtr. — 4 sõudjat, 1 tüüril.

Ujumine 50, 100, 400 ja 1000 mtr. vabalt, 50 mtr. seljali, 100 mtr. rinnuli, vettehüpped, 50 ja 100 mtr. naistele.

Ülesandmistele tähtaeg on 6. juunil.

Tartu maak. esivõistlused mootorpaatidel

peeti 17. mail Tartu veesportklubi korraldusel Jänesel — Emajõel. Võistlusmaa pikkus oli 4 km. Paadid olid jaotatud nelja liiki, mootorite hobusejõudude ja paadi korpuse raskuse järel.

Võistles 13 paati: 9 — veesportklubi; 3 — Kalevi ja 1 — Taara poolt.

Tehnilised tagajärjed: I liik. 1. Extra, juht Käsi, Kalev, 11:36,9. 2. Selma, juht Trall, veesportklubi, 12:00,2; 3. Irma, juht Norved, veesp. kl., 16:02,4.

II liik. 1. Tegur, juht Kikk, Kalev, 16:17,8; 2. Ada, juht Reeder, Kalev, 16:38,4; 3. Elly, juht Norved, veesp. kl. 17:38,5.

III liik. 1. Eros, juht Mihelson, veesp. kl., 22:34,4; 2. Erika, juht Hansen, veesp. kl., 23:22,5; 3. Erna, juht Saag, veesp. kl., 25:23,4.

IV liik. 1. Laane, veesp. kl., 23:26,5; 2. Laurits, veesp. kl., 25:25,7; 3. Stella, juht Tupits, veesp. kl., 26:52,2.

E. Jn.

Mitmesugust.

Poksijate karistamine.

Berliinis peeti 8. mail poksimatsh Saksa endise raskekaalumeistri Hans Breitensträteri ja Hollandi raskekaalumeistri Piet van der Veeri vahel. Võistluse tagajärjena kuulutati viik, kuid mitmelt poolt avaldati kahtlust võistluse ehtsuse kohta. Asja uurimisele asus Saksa poksiliidu juhatus. Viimane leidis, et võistluse tagajärg mõlema poksija manager'i poolt poksijate kaasteadmisel oli kokku räägitud. Van der Veer on kahtlematult paremaks poksijaks, kuid Breitensträteri manager Buss hoolitses, et Saksa publiku lemmik „blonde Hans“ nagu Breitensträteri hüütakse, hüüta ei saaks. Kaotus oleks Breitensträteri tõmbavuse peale publiku suhtes edaspidi kahtlematult mõjunud.

Saksa poksiliit tegi asja kohta järgmise otsuse: tagajärg tühistatakse ja peetud matshi tuleb vaadata kui mitte võistlust. Kumbagil poksijal tuleb trahvi maksa 5.000 Saksa marka (450.000 m. ümber), mis läheb Berliini vaeste ja sõjapimedate heaks. Van der Veer'il keelatakse Saksamaal võistlemine pooleksaastaks ja Breitensträteril kolmeks kuuks kogu Euroopas.

Breitensträter ja ta manager on selle otsuse puhul protesti sisse annud ja asi tuleb veel tüüsti läbivaatamisele.

Arne Borg

on Paloaltos parandanud oma 500 yardi ilmarekordi ajaga 5.48,1, mis ⁹/₁₀ sek. parem ta endisest ilmarekordist. Arne tulla juunikuus Rootsi tagasi.

— **Nurmi** lõpetab käesoleval kuul oma võistlusreisi Ameerikas. Välja sõidab ta 28. mail ja Soome jõuab 10. juuniks. Enne väljasõitu attackeerib Nurmi 26. mail New-Yorgis veel ¹/₂ miili ilma rekordi.

— **Hollandi** teeb praegu pingutusi, et siiski kokku saada 9. olümpiamängu korraldamiseks 1928. a. Amsterdami tarvilikku summat. Hollandi ajalehed avaldavad üldise korjanduse esimesi tagajärgi. Handelsblad kogus kahe päeva üle 25.000 guldeni (3.500.000 m. ümber). Sama leht annab garantia, et ta kogub vähemalt 50.000 guldeni (7 miljoni ümber). Teine leht Telegraaf on korjanud 10.000 guldeni (1 ¹/₂ milj. m. ümber). Erainitsiatiiv toetuse kogumiseks avaldub igal moel. Nii annetavad kõik Amsterdami magasinid 5 protsenti oma tõe päeva üld-

sissetulekust olümpiafondi heaks. Amsterdami kaubanduskoda annetas 10.000 guldeni. Juba tuleval nädalal selgub, kas meie sportlased 1928. a. lähevad Amsterdami või mujale.

— **Roland Todd**, inglise keskkaalu poksimeister ja Prantsuse meister Francis Charles võistlesid 5. mail Pariisis. 15-roundilise matshi järele kuulutasid kohtunikud viigi, kuigi inglane hästi oli teeninud võidu punktidega.

— **Ungari murdmaajooksu esivõistlusest** oli osavõtjaid saja ümber. Võistlusmaa pikkus oli 13 ¹/₂ km. Konkurents paikkus grandioosi finishi Kultsari ja Kiraly vahel, milles Kultsar rinnaga võitis. Aeg 47:44,6, Kiraly aeg oli samane.

— **Jack Dempsey** ühes oma abikaasaga jõudis 19. mail Londonist Pariisi. Jaamas oli poksimeistri vastuvõtmaks määratu rahvahulk. Samal päeval arbitreeris Dempsey matshi Prantsuse keskkaalu meistri tiitli pärast Francis Charles'i ja Molina vahel. Juba kaalumisel enne matshi kaotas senine meister Charles oma tiitli, kuna ta 2 kg. üle keskkaalu normi oli. Matshil enesel kaotas tiitli Molina, mil 8. roundil ta manager Descamps allaandmise märgina käsna ringi heitis. Peale matshi andis Georges Carpentier, Dempsey endine konkurent, ilmameistri auks toreda õhtusöögi.

— **Saldov**, Saksa rattasõitja, võitis Breslaus 17. mail suure 10 km. sõidu ajaga 9:12,1.

— **Uue ilmarekordi 24-tunni autosõidus** on püstitanud inglane Thomas Gilett. Ta sõitis 24-tunniga 3137,079 km. (tunnis keskmiselt 130,711 km.). Senine rekord oli 2930 km.

— **Davis-Cup'i** tennisvõistlustel on Rootsi Bernis võitnud Shveitsi 3:2; Hollandi — Tšehho-Slovakkia 3:2 ja Inglise — Poola 5:0.

— **Houben, Bedarri ja Trossbach** on kutsutud 31. mail Pariisi võistlema.

— **E. Katz**, Soome juudisoost suurjooksja, kes praegu Saksamaal elab, on pimesoolika põletikku jäänud. Ettevõetud operatsioon mõeldus õnnelikuks, kuid igatahes läheb tänavune suvi Katzil kaotsi.

— **H. Abrahams**, inglise olümpia võitja, on ühel kaugushüppe võistlusel vigastanud jala, mis teda vähemalt kolmeks nädalaks võistlusvõimetuks teeb.

M. Andreesen

Meesterahva
rätsepaäri

Tallinn, Rataskaevu tänav nr. 14.
Kõnetraat 17-54.

Ed. RADIUS'e

kullasepa äri

Sauna tänav nr. 1.

Soovitab igasuguseid spordi-
võistluste auhinde, serviise ja
muid kuld- ja hõbeasju.

Graveerimise, emailleerimise ja
kullasepa töökode

R. REKKOR

Tallinnas, Niguliste tän. 18
(hoovi peal) valmistab kõiki-
dele spordi liitudele, õhingu-
tele — rinnamärke, ohviiseri-
dele kokarde ja trafareite.

Spordiäri

Resev-Resel

Tallinn, Toompuiestee 19,
telef. 20-19.

Soovitab oma valmistatud spordi
ja võimlemise abinõusid.

O.Ü. „ESTO“

Pikk tänav 47 TALLINNAS Kõnetraat 10-02
Suurem spordiäri Eestis.

Soovitab spordiabinõusid kõigil aladel täielikumas väljavalikus ja tuntud headuses, spordi-
kirjandust ja Eesti paremate sportlaste ülesvõtteid.

Kool & Mäng

TALLINN, Vana Posti tän. 2

Kõnetraat: 16-56, 21-78.

Mänguasjad, koolitarbed.